

Bulgaarse dansen met Ivan Donkov

'Dances from the region of Veliko Tarnovo " een reeks Bulgaarse dansen verzameld door Ivan Donkov Veliko Tarnovo, een stad met aandacht voor cultuur. Veliko Tarnovo, bijna 300 km van Sofia gelegen, vormt de thuisbasis van Ivan Donkov, gerespecteerd choreograaf in binnen- en buitenland. De stad, ontstaan in de 12de eeuw, kent een rijk verleden en blijft tot in 1944 de hoofdstad van Bulgarije. Lange tijd was de koningsstad niet alleen het middelpunt van politieke en godsdienstige activiteiten maar ook cultureel speelde het een grote rol. Ook nu blijft men vanuit het stadsbestuur oog hebben voor folklore via de ondersteuning van het Internationaal Folklorefestival. In Veliko Tarnovo vindt daarnaast ook jaarlijks een Balkanfolkfestival plaats, een festival met enkel Bulgaarse groepen. Het is dan ook niet te verwonderen dat in deze streek heel wat gedanst werd waardoor een groot deel van het repertoire bewaard blijft.

De Bulgaarse horos

De Bulgaarse horo 's vormen een boeiend onderdeel van de Bulgaarse nationale folklore. Via hun geëngageerd temperament, hun complexiteit en de verscheidenheid aan vorm en houdingen, geven de dansen op één van de meest geraffineerde wijze uiting aan de Bulgaarse geest. Spontaan ontstaan in het dagelijkse leven, of gecreeerd in alle mogelijke omstandigheden, heeft de folklorenchoreografie diepe wortels. De geest van hun gemeenschapsleven leeft verder in het ritme van de dansen. Terwijl de innerlijke impulsen en emoties, de verwachtingen en dagdromen, naar buiten komen in de energieke bewegingen van de dansers.

Regio van Tarnovo van Veliko wetenschappelijk belang

Binnen de Bulgaarse folklore kan je verschillende stijlgebieden onderscheiden Shopski, Thrakia, Pirin, Dobroedzja en Severnjasko. Ivan Donkov maakte een specifieke studie over de folklore in de omgeving van Veliko Tarnovo, gelegen in centraal noord Bulgarije. Met een verscheidenheid aan bewegingen en combinaties, met sprongen en richtingswisselingen, met de verschillende vormen en houdingen, met de verscheidenheid aan innerlijke emotionele houding, zijn de horos en dansen van deze streek van wetenschappelijk belang voor de studie van de choreografie. De dansen kunnen dienen als een belangrijke inspiratiebron voor choreografen die dansvoorstellingen ontwikkelen.

Alhoewel de dansen in deze streek minder rijk zijn aan bewegingen en combinaties dan de horo 's in andere etnografische gebieden, bezitten deze dansen uit het noorden kwaliteiten die ze interessant maken voor de dansers en het publiek. Het actieve spel van armen en handen en het grote aantal dansers maakt het boeiend. Er zijn horos voor binnen en buiten in bijna alle muzikale ritmes. De meest populaire horo 's staan in 2/4, 5/8, 7/8 met een derde verlengde tijd, 7/8 met een eerste verlengde tijd, in 9/16 met een vierde verlengde tijd, enz.. Horo 's met een complexe combinatie van onregelmatige maatsoorten vind je in deze streek bijna niet.

Wanneer je de dansen uit de streek van Veliko Tarnovo analyseert dan kan je 2 grote groepen onderscheiden, afhankelijk van zowel innerlijke als uitwendige karakteristieken. Geografische en klimatologische omstandigheden spelen hierbij o.a. een rol.

Dansen van het platteland

Dank zij de uitgestrekte en vlakke dorpspleinen konden zeer veel mensen samendansen, meestal in gesloten

kring met de handen vast. Kenmerkend zijn de sprongen en richtingsveranderingen, het breeduit bewegen en de armbewegingen. In de streek rond de stad Svishtov hebben de horos hun eigenaardigheden. De bewegingen zijn er ingewikkelder en geconcentreerd op het voetenwerk, maar met een sterke trilling in de schouders. In deze streek is de invloed van Roemenië het meest tastbaar. Er bestaan verschillende rituele dansen (kalusbarski, russalski, eniovolski, enz...) die grote gelijkenissen vertonen met dezelfde rituelen in Roemenië. Toch zijn het expliciet Bulgaarse dansen.

Dansen van de Balkanstreek

Deze dansen worden gekenmerkt door meer complexe bewegingen die ter plaatse en krachtig worden uitgevoerd. Ze verwijzen naar de natuur van de bergbewoners. De meeste dansen worden uitgevoerd in kring, halve kring of sliert. 'Shareni' zijn horo's die gemengd worden uitgevoerd. Daarnaast bestaan er ook horos die enkel door mannen of enkel door vrouwen gedanst worden. Dansen uit de streek van Veliko Tarnovo, genoteerd door Ivan Donkov. In de streek van Veliko Tarnovo bestaat een grote verscheidenheid aan dansen. Elk dorp heeft zijn eigen horo. Vele hiervan werden bijna vergeten en moesten terug opgediept worden. Het is de verdienste van Ivan Donkov, om jarenlang, bij vele oudere dansers op zoek te gaan naar het dansmateriaal, dit te bestuderen, te noteren en zo te bewaren voor de toekomst.

(overname artikel Danskrant Zomernummer 2000)